

Nová laktace začíná dnem zaprahnutí

V závěru minulého roku se na dvou místech České republiky uskutečnil druhý modul semináře tzv. Tour 100 000 aneb Jak dosáhnout a udržet vynikající zdraví vemene a vysokou užitkovost, které uspořádaly společnosti Eurofarm Systems a Sano – Moderní výživa zvířat. Stejně jako na březnových seminářích vystoupili prof. Dr. Volker Krömker z University of Copenhagen a Dr. Norbert Göres ze společnosti Sano. Tématem bylo především stání na sucho a okolo porodní období.

Jak na úvod sdělil prof. Dr. Volker Krömker, nová laktace začíná dnem zaprahnutí. Od ledna minulého roku je nutné při zasušování krav využívat antibiotika pouze selektivně, nikoliv plošně. „Je to správný přístup, žádná katastrofa,“ je přesvědčen prof. Krömker. Jak dodal, období stání na sucho pomáhá kravám „zbavit se“ infekcí, na porodně bývá nejlepší úroveň zdravotního stavu ze všech životních období dojnic.

„Zároveň jsou ale plemence v tomto stadiu velmi citlivé na nové infekce, zvláště okolo porodu je totiž fyziologicky snižena imunita všech savců. Často ale stáje pro zaprahlé a porodny patří mezi

Prof. Dr. Volker Krömker

Dr. Norbert Göres

nejhorší prostory, které mají chovatelé k dispozici. Rizikové jsou i společné stáje s nemocnými kravami či špatná hygiena stlaných kotců. Výsledkem pak je mnoho nových infekcí vemene na začátku laktace,“ konstatoval přednášející a dodal, že cílem každého chovatele musí být zabránit takovým infekcím. Pokud se to podaří, poznají to na daleko menším výskytu klinických případů na začátku laktace a s tím souvisejícím vyšším nádojem i lepšími parametry reprodukce.

Co se děje při zasušení

Při převedení plemence do kategorie zasušených krav se mléko tvoří ještě asi

Eurofarm Koncept 100 000

Královská disciplína - jedinečný poradenský systém pro dosažení a trvalé udržení špičkového zdraví vemene a počtu somatických buněk na úrovni do 100 000/ml mléka.

Jak pracujeme

Somatické buňky jsou indikátorem číslo 1 profitability chovu.

Přínos Konceptu 100 000

- € ↗ Profit
- € ↗ Tržby
- € ↘ Ztráty
- ♥ ↘ Záněty
- ♥ ↘ Brakace
- ♥ ↘ Pracnost
- 👃 ↗ Nádoje
- 👃 ↗ Kvalita mléka
- 👃 ↘ Vylité mléko
- 🚫 ↘ Antibiotika
- 🚫 ↗ Vnímání spotřebiteli
- 🏆 ↗ Ocenění
- 🏆 ↗ Chovatelská prestiž

+420 724 199 838

info@eurofarm.cz

www.eurofarm.cz/koncept-100-000

36 až 48 hodin a vytváří ve vemeni tlak, který na jednu stranu pomáhá procesu zaprahnutí, na druhou při úniku mléka umožňuje patogenům průnik do vemene. Následujících pět až sedm dní se mléko ve vemeni absorbuje, po této době je už téměř nemožné mléčnou žlázu infikovat. „Dokonce ani pokusy s namočením struků do roztoku obsahujícího *Escherichiu coli* nevedly k infekci. První týden po zasušení je ale maximálně rizikový,“ upozornil odborník. Za velmi významný faktor v tomto období považuje prof. Krömker čistotu vemene podle čtyřbodové stupnice. Celých 90 procent krav ve stádě by podle přednášejícího mělo být na stupni 1 (superčisté) nebo 2 (čisté). Jak uvedl, špinavá vemena se stupněm 3 nebo 4 ztrojnásobují riziko infekce.

Rizikový je také únik mléka v prvních dnech po zasušení. „Značnou roli zde hraje genetika, ale chovatel má možnost tento faktor také ovlivnit, například změnou organizace stáda. Ve Švédsku zjistili, že účinné je tzv. pomalé zaprahování. Tedy například v pondělí podojit, následně plemenci přesunout do speciální sekce, kde se zkrmuje TMR pro suchostojné dojnice. Po 36 hodinách se znovu podojí a opět vrátí do této skupiny. Po dalších 36 hodinách následuje poslední dojení – až do začátku nové laktace. Bohužel je to organizačně náročnější způsob, byť je z mého pohledu ideální,“ konstatoval řečník.

Zlepšení hygieny

V sekci pro suchostojné krávy i na porodně je stěžejní perfektní hygiena.

Pro její dosažení doporučuje přednášející nepoužívat hlubokou podestýlku. Rizikový je také separát. V případě, že to není možné, je cestou přidat na povrch loží jakési „prostěradlo“ ve formě vrstvy slámy. U slamnatých loží se doporučuje nastýlat v krátkých, například dvoudenních intervalech. Pomáhá také používání predipu v předchozí laktaci, nejlépe ve formě pěny. Na úrovni stáda jsou rizikovými faktory metabolické změny před porodem, například hypokalcemie zvyšuje riziko nových infekcí až desetkrát. Imunitu ovlivňují také ketózy, ztráta kondice či jakýkoliv stres.

Hygienu je nutné bezpodmínečně dodržovat i při aplikaci intramamárních prostředků. Je třeba mít sterilní rukavice, čisté vemeno i hroty struků, a v neposlední řadě udržovat v čistotě i intramamární aplikátor. Prostředek se pak musí dávkovat pomalu a jemně, důležité je i nezasouvat hrot aplikátoru příliš hluboko do strukového kanálku.

Selektivní použití antibiotik

Jak Dr. Volker Krömker zmínil, omezení spotřeby antibiotik v chovech hospodářských zvířat je správná cesta. „Každý z vás si musí určit kritéria, podle kterých té či oné plemenci bude podávat antibiotika nebo nebude. Podle mého názoru je nejjednodušším ukazatelem počet somatických buněk z poslední kontroly užitkovosti. Lepší přitom bývá nastavení nižšího prahu, například těch magických sta tisíc. Vhodným do-

plňkem u plemenic s nižším počtem somatických buněk je pak NK test. V případě, že je pozitivní, zaprahne konkrétní krávu s použitím antibiotik,“ vysvětlil odborník.

Vliv výživy

Jako klíčové vidí období zaprahlosti i zástupce společnosti Sano Dr. Norbert Göres. Ve své prezentaci jej přirovnal k „přestávce v boxech“, která napomáhá co nejlépe zvládnout závod, tedy následující laktaci.

„Okolo porodu je pro plemenci stresující období. Klesá příjem energie i sušiny, ale už začíná tvorba mléka a kráva se dostává do negativní energetické bilance, která je do určité míry fyziologickým jevem. Nesmí se ale 'zvrhnout',“ uvedl Dr. Göres.

Výživa v období stání na sucho může být podle jeho slov buď jednofázová, nebo dvoufázová, tzv. far off a close up. Tento způsob vyžaduje větší úsilí, ale dává také větší šanci u krav před porodem krmnou dávku vyladit do detailů k ještě cílenější profylaxi poporodních onemocnění.

V této souvislosti přednášející zmínil kationto-aniontovou bilanci krmné dávky (DCAB). Různá krmiva mají odlišnou hodnotu tohoto parametru a cílem je je v dietě poskládat tak, aby metabolismus krávy byl v acidobazické rovnováze.

„Pro alkalizaci v laktaci mohou doporučit náš přípravek SanBuffer, pro okyselení před porodem výborně funguje produkt Mipro Close Up 700, který snižuje riziko onemocnění

a podporuje start následující laktace, zvyšuje užitkovost a také pomáhá rychlejšímu odchodu lůžka.

Produkt obsahuje síru a chlorid amonný pro okyselení a optimální přípravu metabolismu vápníku na nadcházející laktaci, dále methionin a cholin pro zlepšení jaterního metabolismu a imunitních funkcí, živé kvasinky pro zlepšení funkce bачору, a také kompletní obsah vitamínů a minerálních látek s vysokým podílem organicky vázaných mikroprvků.

Po otelení je pak výborným prostředkem nápoj Bovifit aktivující bачor a zvyšující příjem krmiva, případně drenč,“ konstatoval Dr. Norbert Göres.

Bolusy po porodu

Pro omezení výskytu metabolických onemocnění krav v peripartálním období doporučuje Dr. Göres podávat plemencím po otelení bolusy ION'Activ.

ION'Activ Start jsou bolusy formulované k rapidnímu obnovení minerální homeostázy po otelení, obsahují vysokou koncentraci kationtů s doplněním potřebných aniontů. Uvolňují účinné složky za méně než dvě hodiny pro postupné vstřebávání v průběhu 5–6 hodin. Silné kationty rychle obnovují acidobazickou rovnováhu a napomáhají krávě zvýšit příjem sušiny po otelení, čímž je významně podpořeno nasazování mléka.

ION'Activ Kalc je minerální krmivo v podobě bolusu, formulované k prevenci hypokalcemie. Bolusy obsahují vysoce rozpustné a využitelné zdroje vápníku, které okamžitě po aplikaci aktivně obnovují hladinu vápníku v organismu otelené dojnice. Doplněný vápník představuje více než 70 % potřeby ionizovaného vápníku. Podávání přípravku snižuje náklady spojené s mléčnou horečkou a omezuje poškození způsobené subklinickou hypokalcemií.

Oba produkty se doporučují používat současně. „Za důležité považují zavedení tzv. rutin, tedy stejných postupů, které se opravdu dodržují. To významně pomáhá ke zlepšení managementu stáda, a tím i k ekonomické úspěšnosti chovu,“ uzavřel Dr. Norbert Göres.

Jana Velechovská
Foto archiv společnosti Sano
a autorka

V produkčním životě krávy je klíčové období okolo porodu